

YTTRANDE

Dnr: Ks 2016:1219

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över slutbetänkandet Ett starkt straffrättsligt skydd mot människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer, 2014 års människohandelsutredning (SOU 2016:70)

Svenska kyrkan har inbjudits att yttra sig över slutbetänkandet *Ett starkt straffrättsligt skydd mot människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer, 2014 års människohandelsutredning*, (SOU 2016:70).

Utifrån kristen tro och människosyn har Svenska kyrkan en förpliktelse att värna och engagera sig för människors rätt till ett värdigt liv och motarbeta krafter som inte står i samklang med dessa grundläggande värderingar. I slutbetänkandets inledande utgångspunkter beskrivs människohandel som ”ett brott som innefattar ett hänsynslöst och cyniskt utnyttjande av andra människor. Människohandel är vidare en allvarlig kränkning av den enskilde individens människovärde och rätt att få bestämma över sitt liv och sin kropp”(sid 12).

Svenska kyrkan *tillstyrker* slutbetänkandet i sin helhet.

I fråga om ett så allvarligt brott som människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer behövs ett helhetstänkande. Svenska kyrkan anser att slutbetänkandet som helhet har lyckats säkerställa ett starkt straffrättsligt skydd mot människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer.

SVENSKA KYRKAN VILL LYFTA FRAM FÖLJANDE SYNPUNKTER:

Åtgärder för att stödja brottsoffret ges en ökad prioritet

- Svenska kyrkan möter i sina församlingar i Sverige och via sitt internationella arbete människor som befinner sig i riskzonen för att drabbas av människohandel och exploateras på olika sätt. Svenska kyrkan anser därför att åtgärder för att stödja brottsoffret behöver ges en ökad prioritet och välkomnar således bland annat slutbetänkandets förslag om att ”offer för människohandel ges ett ökat stöd och skydd för att främja deras medverkan i en rättsprocess och återetablering i samhället” (sid 16).
- Slutbetänkandet visar att en majoritet av de som utsätts för människohandel är flickor och kvinnor (särskilt sexuell exploatering). Det är av yttersta vikt att det straffrättsliga skyddet och åtgärder för att hindra exploatering av flickor och kvinnor har ett tydligt genderperspektiv och att de åtgärder som sätts in görs med respekt för deras människovärde och integritet.

- Utsatta personer har vittnat om att de inte trott att det är möjligt att kräva sitt människovärde och därmed hävda sin rätt i samhället. Svenska kyrkan välkomnar således de föreslagna skärpningarna av det straffrättsliga skyddet mot utnyttjande i dessa fall, så att dessa människor får sin rätt tillgodosedd.

Stärkt barnskyddsperspektiv

- Människohandel är ett mycket allvarligt brott mot den enskilda människa som utsätts. Barn är särskilt utsatta vid människohandel eftersom de är utelämnade till föräldrar eller andra vuxna för sin överlevnad och utveckling. Om barn utsätts för människohandel kan det få förödande konsekvenser för deras framtid och utveckling. Svenska kyrkan anser därför att det är särskilt viktigt att en nation som har ratificerat Barnkonventionen lever upp till Barnkonventionens artiklar när det gäller människohandel (se särskilt Barnkonventionen artikel 34 och 35).
- Svenska kyrkan välkomnar förslaget om att ytterligare stärka barnskyddsperspektivet i de fall människohandel sker med barn. Med de förslag som lämnas i slutbetänkandet ska det för straffbarhet räcka att gärningsmannen varit oaktsam i förhållande till barnets ålder.
- Utifrån den bibehållna straffskalan för människohandel kommer även brott riktade mot barn fortsatt kunna omfattas av straffskalan för brott som är mindre grovt; 4 kap 1 a § tredje stycket BrB. I detta sammanhang menar Svenska kyrkan att frågan bör ställas om ett människohandelsbrott riktat mot barn verkligen kan anses vara ett mindre allvarligt brott. Svenska kyrkan hade gärna sett en särskild diskussion kring straffskalan ur ett barnperspektiv, i likhet med tidigare lagstiftningssammanhang (s. 323 och 325).

Fler åtal ska kunna väckas och fler domar ska kunna meddelas

- Slutbetänkandet ger också en utförlig beskrivning av de svårigheter och hinder som finns för de brottsbekämpande myndigheternas och domstolarnas möjligheter att beivra brott såsom människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer. Svenska kyrkan välkomnar att slutbetänkandet genomsyras av en intention att skapa möjligheter för att fler åtal ska kunna väckas och fler domar ska kunna meddelas (sid 15).

Uppsala den 17 februari 2017

På Kyrkostyrelsens vägnar

Helén Ottosson Lovén

Generalsekreterare